

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮNAŠO Į TARPTAUTINĖS PLĖTROS ASOCIACIJOS 21-AJĮ IŠTEKLIŲ PAPILDYMĄ IR ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO R. ŠADŽIUI“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos įnašo į Tarptautinės plėtros asociacijos 21-ąjį išteklių papildymą ir įgaliojimų suteikimo R. Šadžiui“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pritarti 10,5 mln. eurų Lietuvos Respublikos įnašui į Tarptautinės plėtros asociacijos (toliau – TPA) 21-ąjį išteklių papildymą ir suteikti finansų ministrui Rimantui Šadžiui įgaliojimus pasirašyti įsipareigojimo dokumentą dėl Lietuvos Respublikos įnašo į TPA 21-ąjį išteklių papildymą, kuriuo remiantis būtų mokamas Lietuvos Respublikos įnašas.

TPA, priklausanti Pasaulio banko organizacijų grupei, yra pagrindinė organizacija pasaulyje, teikianti paramą skurdžiausioms pasaulio šalims.¹ TPA teikia lengvatines paskolas ar dotacijas įvairioms programoms, kurias įgyvendinant mažinamas skurdas, didinamas ekonomikos augimas, mažinama socialinė nelygybė ir gerinamos gyvenimo sąlygos neturtingiausiose pasaulio valstybėse. Lietuva, tapusi TPA nare, įsipareigojo prisidėti prie kas 3 metus vykstančių asociacijos išteklių papildymų, kurių lėšos naudojamos paramai skurdžiausioms pasaulio šalims teikti. Lietuva TPA nare tapo 2011 metais, o kaip šalis donorė įnašais prisidėjo prie TPA 15–20-ojo išteklių papildymų. Pagal Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Tarptautinės plėtros asociacijos steigimo sutarties ratifikavimo“ 3 straipsnio 2 dalį, sprendimus dėl Lietuvos Respublikos įnašų į TPA išteklių papildymus priima Vyriausybė.

Lietuvos įnašas į TPA 21-ąjį išteklių papildymą būtų mokamas 3 dalimis 2026–2028 metais (po 3,5 mln. eurų kasmet) pagal sutartą mokėjimo grafiką. Įnašas į TPA 21-ąjį išteklių papildymą būtų mokamas iš Finansų ministerijos asignavimų, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 856 „Dėl atsakingos institucijos paskyrimo ir įgaliojimų I. Šimonytei suteikimo“ Finansų ministerija paskirta institucija, atsakinga už Lietuvos narystės TPA reikalų koordinavimą ir narystės sąlygų bei su naryste susijusių įsipareigojimų vykdymą.

Pažymėtina, kad Lietuvos įnašas į TPA 21-ąjį išteklių papildymą būtų įtrauktas į apskaitą kaip oficiali parama vystymuisi. Lietuva, kaip ir kitos po 2004 metų Europos Sąjungos valstybėmis narėmis tapusios šalys, yra prisiėmusi tarptautinį įsipareigojimą iki 2030 metų padidinti oficialią paramą vystymuisi iki 0,33 procento bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP).

Atsižvelgiant į globalius iššūkius, įskaitant skurdą, klimato kaitą, lyčių nelygybę, darbo vietų bei privataus kapitalo investicijų trūkumą, padarinius dėl Rusijos karo prieš Ukrainą ir kitus konfliktus, būtina padidinti įnašus į TPA 21-ąjį išteklių papildymą ir taip suteikti TPA daugiau galimybių padėti skurdžiausioms valstybėms kovoti su šiais iššūkiais. Svarbiausias TPA prioritetas šiam laikotarpiui – žmonės, planeta, gerovė, infrastruktūra ir skaitmeninė transformacija. Teikiant paramą daug dėmesio bus skiriama klimato kaitos mažinimui, pagalbai pažeidžiamoms ir konfliktų paveiktoms šalims, privataus sektoriaus pritraukimui ir darbo vietų kūrimui, žmogiškajam kapitalui, lyčių lygybės užtikrinimui, taip pat pasirengimui krizėms ir atsparumo didinimui.

2024 m. gruodžio 5–6 d. vykusiam TPA 21-ojo išteklių papildymo derybų paskutiniame susitikime valstybių donorų atstovai preliminariai nurodė į TPA 21-ąjį išteklių papildymą skirsiantys

¹ Šiuo metu TPA paramą gali gauti 78 valstybės, įskaitant Afrikos šalis, Rytų ir Pietų Azijos šalis, Lotynų Amerikos ir Karibų valstybes. Daugiau apie TPA paramą galinčias gauti šalis: <http://ida.worldbank.org/about/borrowing-countries>. Informacija apie asmens duomenų tvarkymą skelbiama adresu <https://finmin.lrv.lt/lt/asmens-duomeniu-apsauga>

iš viso apie 23,7 mlrd. JAV dolerių. Prisidėti prie 21-ojo išteklių papildymo įsipareigojo 52 valstybės donorės. Pažymėtina, kad Šiaurės šalys, visada buvusios vienos iš didžiausių TPA valstybių donorių ir rėmėjų, kartu su Baltijos šalimis pagal preliminarinius įnašus kaip šalių grupė būtų ketvirta didžiausia TPA 21-ojo išteklių papildymo donorė (1,9 mlrd. JAV dolerių) po Jungtinių Amerikos Valstijų (4 mlrd. JAV dolerių, po naujos administracijos atliktos peržiūros planuojamas 3,2 mlrd. JAV dolerių įnašas), Japonijos (2,8 mlrd. JAV dolerių) ir Didžiosios Britanijos (2,5 mlrd. JAV dolerių). Š. m. balandžio 15 d. TPA valdytojai patvirtino rezoliuciją Nr. 255 dėl TPA 21-ojo išteklių papildymo ir pritarė TPA 21-ojo išteklių papildymo dokumentui, kuriame numatyta veiklos strategija ir prioritetai artimiausiais 3 metais bei nustatytos išteklių papildymo ir jų panaudojimo sąlygos ([International Development Association \(IDA\) Board of Governors Resolution ; No. 255 : Additions to Resources - Twenty-First Replenishment](#)).

Atkreiptinas dėmesys, kad paramos skyrimas skurdžiausioms pasaulio šalims per TPA užtikrina efektyvų lėšų ir paramos panaudojimą bei rezultatų pasiekimą, nes TPA parama skirstoma atsižvelgiant į valstybių paramos gavėjų veiklos rezultatus ir reformų įgyvendinimą. Be to, TPA efektyvumą rodo tai, kad kiekvienas valstybių donorių skirtas JAV doleris reiškia daugiau nei 4 JAV dolerių paramą skurdžiausioms šalims, nes TPA papildoma valstybių donorių įnašus skolindamasi tarptautinėse rinkose ir naudodama TPA vidinius išteklius. Bendra TPA 21-ojo išteklių papildymo suma, skirta TPA programoms įgyvendinti paramą gaunančiose valstybėse 3 metų laikotarpiui, preliminariai sudarys 100 mlrd. JAV dolerių.

Lietuvos įnašas į TPA 21-ąjį išteklių papildymą atitiktų Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatymo nuostatas ir Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo politikos tikslus – prisidėti prie pasaulinių skurdo mažinimo besivystančiose valstybėse pastangų ir kitų 2015 m. rugsėjo 25 d. Jungtinių Tautų patvirtintų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, demokratijos, saugumo ir stabilumo erdvės, tvaraus vystymosi plėtojimo valstybėse partnerėse ir kitų tikslų įgyvendinimo, taip pat Lietuvos, kaip valstybės, aktyviai prisidedančios prie tarptautinių pastangų mažinti skurdą pasaulyje, įvaizdžio stiprinimo.

Nutarimo projektas susijęs su Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. XV-54 „Dėl Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 362 punkto ir 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 1 priedo 9.1 uždavinio, kuriais siekiama didinti oficialią paramą vystymuisi, įgyvendinimu.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Užsienio reikalų ir Teisingumo ministerijomis. Nutarimo projektas buvo skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS), pastabų ar pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai. Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamento (direktorius Darius Trakelis, tel. +370 646 15 116) Tarptautinių reikalų skyriaus (vedėja Dovilė Jasaitienė, tel. +370 658 77 673) patarėja Jolita Klimavičienė (tel. +370 690 32 006).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. TPA Įsipareigojimo dokumentas (anglų k.), 1 lapas.

Finansų ministras

Rimantas Šadžius

Jolita Klimavičienė, tel. +370 690 32 006, el. p. jolita.klimaviciene@finmin.lt